

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan și Iurie Diaconu

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavrilă, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui:

Tofan Anatolie Valeriu, născut la 05 martie 1973, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Lech Kaczynski, 6/3, ap.43,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.07.2014 - 20.11.2014;

Instanța de apel: 20.12.2014 - 02.04.2015;

Instanța de recurs: 04.06.2015 - 01.07.2015,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 20 noiembrie 2014, Tofan Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin.(1) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 (un) an.

Conform art. 90 Cod penal pedeapsa aplicată lui Tofan Anatolie Valeriu, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (un) an.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 09 mai 2014, aproximativ la ora 07⁰⁰, inculpatul Tofan Anatolie conducea microbuzul de model „Mercedes 212D”, cu n. î. C LS 655 și se deplasa pe bd. Decebal din direcția str. Titulescu spre str. Trandafirilor, mun. Chișinău. În timpul deplasării, ajungînd la trecerea dirijată pentru pietoni, marcată prin marcajul rutier 1.14.1 RCR vis-a-vis de bd. Decebal, 63, mun. Chișinău, inculpatul Tofan Anatolie

Valeriu nu a manifestat prudență sporită la trafic, încălcând prevederile pct. 45 1) a Regulamentului circulației rutiere, conform căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția sau reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii d) condițiile rutiere; e) situația rutieră, alin.(2) același punct, conform căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, ignorând cerințele pct. 20 spct. 7), lit. a) același Regulament, conform căruia „la apariția semnalului verde, conducătorii de vehicule pot să înceapă deplasarea numai după ce s-au asigurat că prin aceasta nu crează obstacole vehiculelor antrenate deja în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de mers, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului”, fără a respecta cerințele pct. 58 spct. 3) a Regulamentului nominalizat, conform căruia „la apariția semnalului verde al semaforului, conducătorul este obligat să cedeze trecerea vehiculelor deja angajate în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de deplasare, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului”, iar ca urmare a comis tamponarea pietonului, părții vătămate Bîhalo Tamara, care finisa traversarea bd. Decebal, mun. Chișinău la trecerea dirijată pentru pietoni, de la stînga spre dreapta relativ deplasării mijlocului de transport în cauză.

În rezultatul accidentului de circulație, părții vătămate Bîhalo Tamara i-a fost cauzată fractura osului radial fără deplasare în loc tipic a membrului superior stîng, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și care, conform raportului de expertiză medico-legală, nr. 1219/D din 12 iunie 2014, se califică ca vătămare medie.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel *avocatul Canțer Serghei în interesele inculpatului Tofan Anatolie*, prin care a solicitat casarea sentinței în partea pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Tofan Anatolie să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă.

În argumentarea apelului inculpatul a menționat faptul că:

- instanța de fond la numirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendare pe un an, nu a ținut cont de faptul că inculpatul Tofan Anatolie a comis o infracțiune mai puțin gravă, a săvîrșit o infracțiune din imprudență, a recunoscut integral vinovăția sa de la bun început, a restituit prejudiciul material integral, a fost de acord cu examinarea cauzei în procedura art. 364/1 Cod de procedură penală.

- instanța de fond nu a ținut cont de faptul că Tofan Anatolie se caracterizează pozitiv, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, recunoscând vinovăția sa de la început pînă la finele urmăririi penale și putea să-i aplice ultimului o altă sancțiune prevăzută de articolul încriminat, cum ar fi amenda, mai mult ca atît, inculpatul în ședință a declarat că este în posibilitate să achite o amendă;

- sancțiunea articolului încriminat lui Tofan Anatolie în afara de pedeapsa închisorii de pînă la 3 ani, mai prevede și alte sancțiuni non privative de libertate cum este: amenda, munca neremunerată în folosul comunității, care puteau fi stabilite inculpatului de către instanța de judecată;

- Tofan Anatolie la moment este bolnav, starea sănătății acestuia nu-i permite de a fi condamnat cu suspendare, este angajat în cîmpul muncii în calitate de șofer, astfel fiind unica sursă de existență a acestuia și a familiei sale, în care se educă un copil minor, circumstanțe care permit instanței de apel să-i aplice acestuia o pedeapsă sub formă de amendă;

- prejudiciul material a fost reparat integral, fapt confirmat prin lipsa pretențiilor, mai mult ca atît partea vătămată în cadrul ședinței de judecată a menționat că careva pretenții față de Tofan Anatolie nu are și a solicitat aplicarea în privința lui Tofan Anatolie a unei pedepse mai blînde.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță:

Lui Tofan Anatolie, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin.(1) Cod penal a fost sancționat cu amendă în mărime de 150 unități convenționale fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel referitor la motivele invocate în apel de către avocat în interesele inculpatului, ce vizează pedeapsa, a conchis că, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 61 și 75 Cod penal aplicînd pedeapsa greșit individualizată în raport cu prevederile legii penale care reglementează pedeapsa, scopul acesteia și individualizarea ei.

Astfel, instanța de apel corectînd eroarea constatată de prima instanță, soluționînd chestiunea cu privire la pedeapsă a ținut cont de prevederile art.6,7,61,75,76 Cod penal, de faptul că Tofan Anatolie a contribuit la descoperirea infracțiunii comise, vinovăția a recunoscut-o, are la întreținere un copil minor, se căiește sincer, este bolnav și are nevoie de tratament, iar activitatea de șofer este unica sursă de întreținere a familiei, ceea ce în ansamblu sunt considerate drept circumstanțe atenuante circumstanțe agravante nefiind stabilite.

Instanța de apel, în raport cu cele expuse a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Tofan Anatolie este posibilă fără a aplica pedeapsa cea

mai aspră prevăzută la art. 264 alin. (1) Cod penal iar stabilirea pedepsei sub formă de amendă va atinge scopul pedepsei penale.

Instanța de apel luînd în considerație prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală a stabilit inculpatului sancțiunea amenzii în mărime de 150 unități convenționale.

5. Împotriva deciziei menționate procurorul a declarat recurs ordinar, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului recurentul indică că, în cazul dat este oportună și necesară aplicarea pedepsei penale principale cu închisoarea cît și celei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport în vederea prevenirii comiterii unei recidive din partea inculpatului.

Mai mult, decizia instanței de apel este pasibilă de a fi casată sub aspectul blîndeței pedepsei aplicate deoarece în cauză nu sunt prezente circumstanțe excepționale, inculpatul nu a conștientizat consecințele încălcării legii și în atare împrejurări, prin aplicarea pedepsei sub formă de amendă fără privarea de drepturi nu se va atinge scopul pedepsei penale.

Instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a individualizat pedeapsă luînd în calcul circumstanțele atenuante, stabilind că inculpatul poate fi reeducat fără a fi privat de libertate, iar conform prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal aplicarea pedepsei complementare pe caz este necesară deoarece inculpatul a comis infracțiunea avînd acest drept pe care nu la onorat.

6. Referință asupra recursului au depus inculpatul Tofan Anatolie și avocatul acestuia Canțer Serghei, precum și partea vătămată Bîhalo Tamara, prin care au solicitat respingerea recursului declarat cu menținerea deciziei contestate, considerînd-o una legală și întemeiată.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Colegiul penal reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, temei încadrat în prevederile art.427 alin.(1) pct.10 Cod de procedură penală.

Analizînd temeiul invocat, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiului consideră, că în prezenta speța acesta nu și-a găsit confirmarea, iar

instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 61,75, 76, 78 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia prin rechizitoriu.

Așa cum se reține în doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia au fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.*

Deci, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, la stabilirea pedepsei, constituie temei pentru casarea hotărîrii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

Conform dispoziției art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Prin urmare, este de menționat că sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal prevede posibilitatea aplicării în mod alternativ a următoarelor pedepse: 1) *amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale*; 2) *muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore*; 3) *închisoare de pînă la 3 ani, cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani*.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (2) Cod penal, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată.

Colegiul penal constată că instanța de apel a adoptat o decizie argumentată cu respectarea criteriilor generale de individualizare a pedepsei, luînd în considerație toate circumstanțele concrete ale cauzei, caracterul și gravitatea infracțiunii comise, care este una mai puțin gravă, motivul și scopul celor comise, personalitatea vinovatului și anume că acesta nu are antecedente penale, a contribuit la descoperirea infracțiunii comise, vinovăția a recunoscut-o solicitînd examinarea cauzei în baza art.364/1 Cod de procedură penală, are la întreținere un copil minor și este unicul întreținător al familie, se căiește sincer de cele comise, este bolnav și are nevoie de tratament, a restituit prejudiciul material integral, conducerea mijlocului de transport este unica sursă de existență a familiei sale, circumstanțe agravante, nu au fost stabilite, mai mult ca atît partea vătămată Bîhalo Tamara nu are careva pretenții față de inculpat, fiind de acord decizia instanței de apel, solicitînd aplicarea față de acesta a pedepsei celei mai blînde.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează: instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată, stabilind o pedeapsă aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acesteia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, argumentul invocat de recurent privind înăsprirea pedepsei prin menținerea sentinței urmînd a fi declarat neîntemeiat.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, prin urmare nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, în cauză penală în privința lui Tofan Anatolie, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu